

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№3 (76) верезень 2011 р.

22 березня духовенство парафії Архістратига Михаїла в Нововолинську – протоієрей Михайло Нідзельський (настоятель) і священник Олексій Гольчук – освятило Загальноосвітню школу № 6. Усі приміщення великої будівлі панотці окропили святою водою. Про це інформаційній службі єпархії повідомила вчитель української мови та літератури цього закладу Вікторія Мелюх. Вона пише: «Мабуть, ще ніколи не було стільки світла у спортивному залі, як того дня. Кілька сотень свічок у дитячих та дорослих руках створили атмосферу святковості й таємничості. Божий глас линув, ніби з піднебесся. Побаження мудрості, працелюбства, слухняності, глибокої віри й любові до Господа звучали з уст пастирів. Сподівання на те, що єдиною, дружньою сім'єю крокуватимемо до нових висот, висловив директор І. Пукля. Гадаємо, що церковне слово, сказане рідною мовою, долинуло в найпотаємніші куточки серця і розуму присутніх – дітей, батьків, учителів, усіх працівників школи. Хай допоможе воно достойно провести Великий піст і підготує нас до зустрічі Христового Воскресіння».

Світлина Олександра Шараваги.

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

7 квітня – Благовіщення Пресвятої Богородиці

«Богородице Діво, радуйся, благодатна Маріє, Господь з Тобою. Благословенна Ти між жонами, і благословен плід утроби Твоєї, бо Ти народила Спаса душ наших». Ця широковідома молитва йменується ще ангельським вітанням Божій Матері. Посланець Небес явився Отроковиці Марії з доброю новиною, або ж благою вістю (звідки й назва свята – Благовіщення): Вона народить Спасителя світу.

Про цю вікопомну подію оповідає євангеліст Лука: «...Був посланий від Бога ангел Гавриїл у галілейське місто, яке називається Назарет, до Діви, зарученої з мужем на ім'я Йосиф, з дому Давидового; ім'я ж Діви – Марія...». Гавриїл належить до найвищого розряду ангелів, особливо близьких до Всевишнього, – архангелів, тому Господь послав саме його для особливої місії. Юна Марія, за тодішнім звичаєм, була заручена й жила в домі Свого обручника – старця Йосифа, вважаючись уже дружиною, але залишаючись дівчиною. За давніми пророцтвами, Спаситель мав народитися від Діви, бути із роду царя Давида. Йосиф належав до царського роду, хоча був далеким і збіднілим його нащадком: теслярував у глухому селищі Назарет краю Галілея.

Янгол, увійшовши до Марії, сказав: «Радуйся, Благодатна! Господь з Тобою, благословенна Ти в жонах». Слово «радуйся» стоїть на цьому місці тому, що Євангеліє написано по-грецьки, а в грецькій мові воно вживається як привітання: ми кажемо «добридень!», греки тих часів казали – «хайре!», тобто «радій!», «бажаю радості!». Євреї ж кажуть «шолом!», цебто «мир тобі!», тож, напевне, янгол привітався до Марії саме так. Благодатна – значить «та, що дає благо, добро, сповнена Духа Святого», благословенна – «прославлена чи гідна прославлення».

Архангел сповістив Марії, що Вона народить Сина Всевишнього. Діва ж запитала здивовано: «Як же це станеться, коли Я мужа не знаю?» – «Дух Святий зійде на Тебе, і сила Всевишнього осинить Тебе», тобто покріє. Марія на це лише смиренно відповіла: «Я – раба Господня. Нехай буде Мені за словом твоїм».

Цей опис євангеліста ліг в основу християнського вчення про народження Ісуса Христа від Духа Святого і Марії Діви. Це – початок нашого спасіння. «Смерть – через Єву, життя – через Марію», як писав святий Єронім.

Віктор ГРЕБЕНЮК

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – **1 грн 48 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіяльних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutska.ua

ХРОНІКА

У кафедральному соборі

У неділю, 13 лютого, архієпископ Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну Літургію в соборі Святої Трійці. З ним співслужили єпископ Кіровоградський і Голованівський Марк, який того дня відвідав нашу єпархію, та соборне духовенство. За Богослужінням владика Михаїл виголосив проповідь про те, як потрібно вітатися православниму християнинові.

Передусім ми повинні розуміти значення вітання, наголосив архієрей. От що означають слова «Привіт!» або «Здрастуй!»? Звісно, з філологічної точки зору вони мають якість трактування, але ж їх можна розуміти по-різному і вживати в інших значеннях. Треба казати «Доброго дня!», коли дійсно бажаємо ближньому своєму гарного, приємного дня. Разом з тим, підкреслив високопреосвященний, православний християнин повинен вітатися, прославляючи Бога. Слід говорити: «Слава Ісусу Христу!», що означає прославлення Другої Особи Пресвятої Трійці й при цьому не набуває більше жодних значень.

Також зі словом до вірян звернувся єпископ Марк, який закликав кожного розпочати становлення самого себе як християнина. Він зазначив: «Шукаючи насолоди – ми знаходимо скорботу, шукаючи справедливості – ми знаходимо неправду, шукаючи спокою – ми наштовхуємося на злобу та сварку». Тому, підкреслив владика, ми повинні, найперше, звернутися за допомогою до Бога, щоб віднайти правильний шлях до правдивого християнського життя.

13 березня, у першу неділю Великого посту (Торжества Православ'я), архієпископ Михаїл виголосив проповідь про збереження істинної віри.

Віра Христова зазнала чимало випробувань. Це й боротьба за становлення догматів Православної Церкви, гоніння на вірних тощо. Ми ж, сучасники, бачимо розквіт нашої Церкви, підкреслив владика. Однак чи робимо все для того, щоб відстоювати своє право на вільне сповідання православної віри? Чи живемо по-православному, дотримуючись закону Божого, не соромлячись цього перед людьми? Соромитися ми повинні лише своїх гріхів, а боятися не людського погосолу, а гніву Божого, наголосив архієпископ. Потрібно мати лише одне: страх Господній, щоб гідно дати відповідь за своє життя. Тому нам слід дивитися не на когось, а починати з самого себе й уповати лише на волю Божу. Адже Всевишній завжди допомагає тим, хто до Нього звертається й на Нього надіється.

Після Божественної Літургії владика відправив молебень Торжества Православ'я.

На з'їзді молоді

Декан монастирів єпархії ігумен Константин (Марченко), інспектор із питань місійної діяльності протоієрей Юрій Близнюк, намісник жидичинської обителі Святителя Миколая Чудотворця ігумен Яків (Мільян), капелан Волинського національного університету ім. Лесі Українки протоієрей Віктор Михалевич та інші священнослужителі й ченці взяли участь у ІХ Всеукраїнському з'їзді «Православна молодь України перед викликами сьогодення», який відбувся 19 лютого в Київській православній богословській академії.

На пленарному засіданні йшлося про подолання викликів, що виникають перед сучасною молоддю на шляху до Бога. У другій частині з'їзду учасники спілкувалися в тематичних секціях.

Монахи нашої єпархії активно дискутували на тему «Що таке цнотливість? Чи потрібна ця чеснота сучасній людині?». Ігумен Яків повідомив інформаційній службі єпархії, що в секції про це йшлося у контексті настанов святих отців, обговорювали, чи є цнотливість у шлюбі. За словами ченця, дискусанти дійшли висновку: щоб бути цнотливим, потрібно плекати чистоту помислів, тоді в родині пануватиме справжня безкорисна любов, милосердя, співпереживання.

Розповідаючи про роботу секції «До чого призводить пристрасть блуду і чи потрібно її уникати в сучасному світі?», о. Юрій стверджує про згоду її учасників, що чи не найбільший виклик сьогоденньому молодому поколінню – це свобода, яку внаслідок

— АЗИ ПРАВОСЛАВ'Я

ЗАСІБ СПАСІННЯ

Святість посту

З величезним благоговінням, найбільшою уважністю, превеликою пошаною ми повинні поставитися до надзвичайно важливої справи – посту, який заповів Сам Господь Ісус Христос. А те, що Він постановив, – святість; потрібно всім серцем додержуватися Його слів. Крім того, Господь Сам подав нам приклад сорокаденного посту, коли був у пустелі Юдейській.

І Його святі апостоли дотримувалися постів. Також багато преподобних отців і матерів не мали скоромних днів і при цьому жили 100 років і більше. Їх підтримувала благодать Божа, яка могутіша за найвишуканіші страви, які часто руйнують здоров'я, стають причиною шлункових та кишкових захворювань, викликають головні болі та запалення суглобів. Цих хвороб не знали преподобні.

Звичайно, постувати, як святі, можуть не всі, але додержуватися постів, установлених Церквою, ми можемо, повинні, зобов'язані.

Значення часу покаювання

У Старому Заповіті розповідається про велике славнозвісне місто Ніневію, що було засуджене Господом Богом на повне знищення. Але до виконання вироку Він спрямував туди пророка Йону, щоб закликав грішників до покаювання. Після проповіді Йони сам цар ніневіський і всі мешканці три дні дотримувалися досконалого посту. За це Вседержитель помилював місто.

А Ісус Христос, коли Його учні не зцілюються від того, промовив: «Цей же рід виганяється тільки молитвою й постом» (Євангеліє від Матфея). Бачите силу посту: він виганяє бісів, нечисті біжать від посту, тому що лякаються його.

Виходить, кожен християнин може рятуватися своїм постом і покаюванням, через те, що піст схиляє до покаювання.

Мета стриманості

Але тілесний піст повинен стати училищем посту духовного. Святі отці розрізняють вісім головних пристрастей. На першому ж місці стоїть переїдання. Той, хто не контролює свою їжу, не зможе складніших вад.

Примушуючи наше тіло постити, позбавляючи його вишуканих і калорійних страв, ми загартовуємо дух, допомагаючи йому в прагненні до всього святого, небесного, піднесеного.

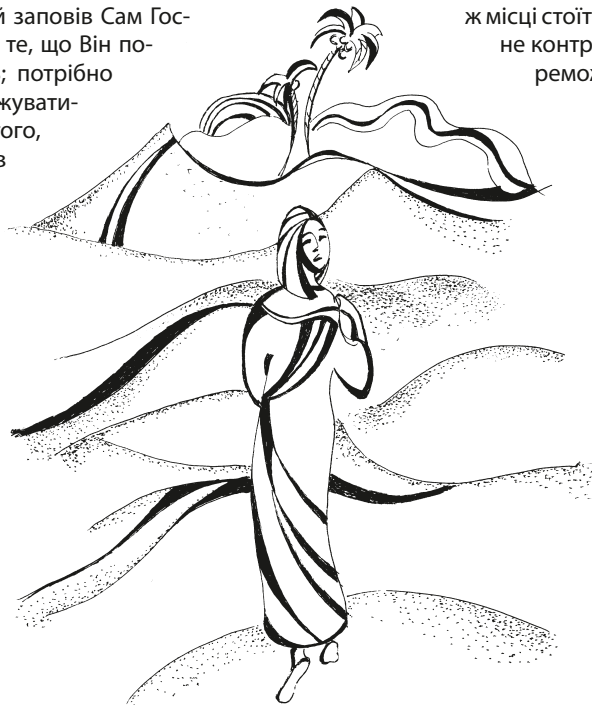
Найбільша мета досягається щонайбільшою ретельністю, постійною працею та боротьбою. Піст і є такою школою стриманості. Людина, яка звикне постити, придбає величезну силу в боротьбі з всіма спокусами, навчиться стримуватися від усього хибного і гріховного.

Перша умова для початку посту

Велике таїнство Покаяння християни повинні починати з прощення усім «винуватцям нашим», прощенням усім, хто образив нас, заподіяв шкоду, засмутив колись. Простите – Господь дасть радість і душевний спокій. На серці не буде лежати камінь ворожнечі, замість зневаги з'являться свята любов.

Святитель Тихон Задонський мовив: «Хай постить розум твій від метушливих думок; хай постить пам'ять твоя від лихого бажання; хай постять очі твої від поганого видіння; хай постять вуха твої від гідких пісень, шепотінь наклепницьких; хай постить язик твій від обмов, засудження, блюзнірства, брехні, лестоців, лихослів'я і від усякого огидного слова; хай постять руки твої від убивства і крадіжки чужих речей; хай постять ноги твої від ходження на лиху справу».

Валерій ШАРАНДІН
Ілюстрація Ольги ЖУРБИ

ДО ХРАМУ – І В БУДЕНЬ

У Великий піст правлять особливу Службу

Літургію ранішосвячених Дарів без перебільшення можна назвати духовною вершиною великопісних богослужінь. На жаль, для багатьох християн вона майже невідома, бо правиться буднями, тож інколи – в напівпорожньому храмі. У неділю він знову наповниться парафіянами, але буде вже інша Служба Божа – святителя Василя Великого.

Тим часом Літургія ранішосвячених Дарів займає особливе місце в річному богослужбовім колі. Великий піст – час покаювання за свої гріхи, самозаглиблення й духовного подвигу заради очищення душі. У будні цього посту, від понеділка до п'ятниці, церковний устав забороняє здійснення Євхаристії, Причастя (їба що випаде свято). Із чим це пов'язано? Євхаристія, яка відбувається на звичайній Літургії, – Йоана Золотоустого або Василя Великого – це завжди свято, торжество Церкви й радість подяки (слово *Євхаристія* перекладається із грецької як *подяка*). Як же сполучити Літургію з великопісним покаюванням плачем про гріхи? Свята Церква встановила служити згадані Літургії у Великий піст тільки в суботу та неділю, коли він не набагато послабляється. А для того, щоб не позбавити християн причастання Святих Тайн в інші дні, щоби зміцнити їх у духовному подвигу посту, відправляють особливе чинопослідування – Літургію ранішосвячених Дарів. Укладачем її традиційно вважають святителя Григорія Двоєслава, папу Римського (VI-VII ст.).

Літургія ранішосвячених Дарів – це, ймовірно, прадавнє вечірнє Богослужіння середі й п'ятниці. До Вечірні додається особливий чин причастя Христових Тайн, які були освячені на недільній Літургії. Звідси й назва – ранішосвячених Дарів.

Протягом століть чин цієї Літургії розвивався й змінювався. У його основі лежить практика домашнього самопричащення християн перших століть і давніх аскетів-пустельників. Ще в IV столітті святитель Василій Великий заохочує благочестивих християн мати у своїх оселях запасні Дари для щоденного причастання. Згодом ця практика відійшла в минуле, однак її сліди ми бачимо у причастанні ранішосвяченими Дарами.

Сучасне чинопослідування Літургії Григорія Двоєслава складається із трьох частин, джерела яких слід шукати у стародавності: це оголошення (повчання дорослих перед Хрещенням), Вечірня, причастання з підготовкою до нього (не причащають на ній грудних дітей).

Споживши Святих Христових Тайн і подякувавши Господу, віруючі розходяться по домівках для продовження постового подвигу. Тож хоча ця Служба правиться лише набудні, старайтеся, браття й сестри, відвідувати її.

Священик Олександр ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ,
настоятель парафії Пророкиці Анни
в Лукові Турійського деканату

секуляризації суспільства зазвичай полонить пряме чи приховане пропагування неморального способу життя. Щоб подолати нав'язування таких «цінностей», активним православним хлопцям і дівчатам потрібно сміливіше допомагати Церкві працювати з друзями й знайомими їхнього покоління.

Плекаймо Божий дар

21 лютого, в Міжнародний день рідної мови, у читальному залі обласної бібліотеки для юнацтва відбувся круглий стіл на тему «Мова рідна – мова державна». У ньому взяв участь керівник єпархіального видавничого відділу «Ключі» Дмитро Головенко. Звертаючись до присутніх, він зазначив, що в телерадіопросторі ми постійно зіштовхуємося із суржиком. «Це не веде нас ні до збагачення мови, ні до збагачення мислення, – підкреслив він. – Тому ми робимо все для того, щоб видавництво «Ключі» стало зразком мовної практики для тих, хто читає. Адже лише книга закладає основи правопису, чуття мови й абстрактне мислення». Щоб захистити рідну мову, Д. Головенко запропонував «не чекати милості від владоможців, а реально, згідно з Конституцією, вести правовий захист етнічних українців, тобто створювати дієві правові захисні організації зі статутними завданнями боронити українську мову, культурну, релігійну самобутність українців». Учасниками заходу були голова Волинського крайового братства Святого апостола Андрія Первозваного (Луцького Хрестовоздвиженського) Андрій Бондарчук, письменники, науковці.

Цього ж дня ковельський районний декан, настоятель парафії Великомоученика Юрія Переможця в с. Дубова протоієрей Іван Бонис на запрошення керівника проекту «Під зорею Лесі Українки...» Наталії Тхоржевської взяв участь в учнівській конференції «Що ми можемо зробити для захисту й утвердження рідної мови?» у Дубівській загальноосвітній школі. Священик благословив початок заходу й звернувся до присутніх, зазначивши: дуже важливо, щоб ми як свідомі православні українці молилися рідною мовою в храмі і вдома, щоб розмовляли чистою українською мовою, а не суржиком. Також він закликав молодь співати українських пісень, підтримувати українське мистецтво, популяризувати культуру спадщини нашого народу. Учасники конференції одностайні: потрібно завжди відстоювати рідну мову, розширювати коло її вжитковості власним прикладом, надавати перевагу україномовному потокові різногалузевої інформації, читати й пропагувати українські книжки, спонукати себе й навколишніх розмовляти чистою мовою.

Поминаємо наших геніїв

По всій країні, особливо на Волині, відзначали 140-річчя з дня народження Лесі Українки. З-поміж багатьох заходів вагомим був релігійний складник.

25 лютого канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, капелани Волинського національного університету ім. Лесі Українки протоієрей Михайло Бучак та Віктор Михалевич взяли участь в урочистій академії з нагоди цього ювілею, що проходила в актовій залі головного корпусу ВНУ.

27 лютого архієпископ Луцький і Волинський Михаїл після Літургії в кафедральному соборі Святої Трійці у співслужінні з духовенством відправив заупокійну літію по рабі Божій Ларисі. «Нехай Господь за нашими молитвами простить гріхи Лесі Українки та всіх, кого ми зараз споминали, й оселить їх там, де праведні спочивають», – сказав архієрей.

За блаженний спокій землячки та її родини молилася цими днями і Свято-Миколаївська громада с. Колодяжне Ковельського районного деканату (настоятель священник Іван Оринчак).

10 березня, у 150-ту річницю смерті Тараса Шевченка, владика очолив хресну ходу, яка пройшла від кафедрального собору Святої Трійці до монумента поетові. У процесії взяли участь канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської духовної семінарії (ВДС) протоієрей Ігор Швець, декан протоієрей Микола Нецькар, священнослужителі собору та міського деканату, викладачі й вихованці ВДС, миряни.

Біля пам'ятника Кобзарю духовенство від-

Продовження на 4 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

ЛЖЕСІМ'Я

Так званий громадянський шлюб – це співжиття у гріху

Запитання

Сьогодні все більшої популярності набувають громадянські шлюби. Як ставиться до них Церква?

Відповідає священник Андрій Ротченков

У побутовому розумінні громадянський шлюб – це співжиття, яке не має ні церковного благословення, ні державної реєстрації. Церква називає таке явище блудним співжиттям. Насправді ж громадянський шлюб – зареєстрований у ВРАЦСІ, але без Вінчання. Це також погано, хоч і менше зло.

Яка причина такого «життя на віру»? Молоді люди вважають себе не готовими до створення сім'ї: остерегаються, що партнер «не підійде», бажать «перевірити свої почуття». Така позиція хибна із самого початку. Ніхто на сто відсотків не готовий до сімейного життя, усім необхідно пройти цю школу на практиці. Немає ідеальних партнерів для сім'ї, яких нібито можна замінити, якщо помилилися. Кожен повинен навчитися любити, тобто піклуватися про свою половинку, а потім і про дітей. Ось чому кращими стаємо тільки після набутих років сімейного стажу, коли спільно долаємо труднощі, коли вчимося терпіти, вибачати. Тому не можна пробувати кілька варіантів, а потім вибирати кращий.

Чоловік і жінка з плином сімейного життя навчаються розуміти один одного з півслова, з півпогляду, відчувати біль своєї пари як свій власний. Таке злиття душ і тіл неможливе у блудному співжитті. Адже в ньому ніхто не несе ніякої відповідальності. В таких парах немає справжньої любові, а лише егоїзм. Бо любов – це відповідальність.

Необхідність Вінчання очевидна. Бо ж поняття «таїнство» значить невидиму, таємну, але реальну присутність Спасителя на Вінчанні. Так, як у Канні Галілейській, де Він уперше благословив шлюб, так і тут невидимо Бог єднає людей у подружжя. Саме в християнському подружньому житті, на думку святого Кіпріана Карфагенського, чоловік і жінка отримують повноту й цільність свого буття в духовно-моральному і фізичному єднанні, взаємному доповненні особистостей. Християнська сім'я, за словами Василя Великого, повинна бути школою чеснот. Пов'язані почуттями любові, члени подружжя повинні взаємно позитивно впливати один на одного, самозречено зносячи недоліки один одного.

Богослужіння при шлюбі здійснюється здавна. В Християнстві шлюб благословляється з часів апостолів. Святий Ігнатій Богоносець, учень апостола Йона Богослова, в листі до Полікарпа пише: «Тим, що одружуються, належить вступати до шлюбу із дозволу єпископа, щоб шлюб був у Господі, а не з пристрасті». Климент Олександрійський (II ст.) вказує, що тільки той шлюб освячується, який звершується словами молитви. Святителі Григорій Богослов, Йоан Золотоуст, Амвросій Медіоланський свідчать про благословення священника і молитви, якими освячувався вступ до шлюбу. У 398 році IV Карфагенський собор постановив, щоб батьки або опікуни представляли нареченого і наречену для благословення.

Основою міцної сім'ї повинна стати в першу чергу духовність. Потрібно вінчатися. Але поставитися до Вінчання не як до гарної традиції, а як до таїнства, у якому Сам Господь дає силу і благословення на нелегке сімейне життя. І не обмежитися Вінчанням. Регулярні Сповідь і Причастя, відвідування храму, спільна молитва вдома – це ті основи, на яких тримається сім'я. В такій сім'ї живе Христос. Важливо також зареєструвати сім'ю в державних органах, щоб не чинити переступу законів держави.

Тому безвідповідальне співжиття, яке багатьма помилково іменується громадянським шлюбом, Церква суворо засуджує. Воно руйнує як душі окремих людей, так і суспільство загалом.

Ілюстрація Ольги ЖУРБИ

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Звертайтеся до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1, (0332) 72-21-82, pres-sluzhba@ukr.net

НАШІ ВІРЯНИ

100 ПАМ'ЯТНИКІВ ЄВГЕНА ХВАТОВА

Недарма кажуть: світ тримається на диваках. Вони – наче якийсь баланс між буденщиною та романтизмом. І саме вони намагаються витягнути світ із тої діри, куди його так і тягне провалитися.

Мешканець селища Іванічі Євген Петров-Хватов – своєрідний чоловік, односельці з ним мало спілкуються, бо вважають не від світу цього. Він рятує й возвеличує те, що інші би давно зруйнували. Він ставить пам'ятники, сам, своїм коштом – власноруч зроблені або врятовані. Переважно це надмогильні хрести – повалені, занедбані, викинуті як непотріб.

Панові Євгену за 80. Здавалося б, навіщо воно йому. Міг би спокійно доживати свій вік. А з нього енергія б'є джерелом. І коли поспілкуєшся з ним, то розумієш, що він зовсім не дивак. Надинці робить велику патріотичну справу, що мала би робити держава.

За 40 років він поставив зі сто пам'ятників. Кого увічнювати – визначає сам. Він не професійний скульптор, не виліплює і не виплавляє портретів. Своїх героїв він увічнює у хрестах, до яких чіпляє відповідні написи. Виходить не просто пам'ятник, а як поминальна молитва за людину. Не важливо, щоб то були односельчани чи люди, які щось зробили для Іваніч. Важливо, яка заслуга того чи іншого перед Україною.

Найбільше їх на місцевому кладовищі в рідному селищі, деякі – по сусідніх селах і районах. У них відображена історія держави від часів Київської Русі до сьогодення.

Скромна хатина, небагате обійстя і невибагливі умови проживання. За два роки до проголошення Незалежності України тут побували В'ячеслав Чорновіл і брати Горині. На подвір'ї – два старі хрести. То майбутні пам'ятники Степанові Бандері й Павлові Скоропадському.

А почалося все з 1970 року. Тоді за пропагування української ідеї один із колег-шахтарів видав Євгена. Після тижневого арешту він вирішив не словом, а ділом просувати національну думку і став підпільно встановлювати хрести. А на них написи – «Слава Україні».

– Викликають мене в Луцьк: «Ты Петров? – Так. – Что ты там ставишь памятники? За какую Украину? – За советскую. – А почему не написано? – Не влезло. – Пошёл!..» – Такі розмови недремна радянська система проводила не раз.

Металеві хрести люди поступово замінюють на могилах рідних пам'ятниками, а литі фігури вносять на смітник або під огорожу. Коли зріс попит на брукх, по хрести занеслися збирачі металу. Пан Євген вирішив – негоже це, і знайшов їм інше призначення. Він побачив, як хрести почали трошити і відвантажувати, і купив цих людей. «Гріх, – каже, – таке робити». Тим самим він зберіг не тільки пам'ять про померлих, а й зразки ливарної справи XIX – початку XX століть.

Очевидно, Сам Бог вів чоловіка, бо згадає розмову з тодішнім першим секретарем райкому партії: «Ай, за вас вже давно говорили, але, думаю, хай уже робить». А ще рятувало його російське прізвище, бо колись його предків виселили в Росію.

Кожен пам'ятник – то окрема історія. Є тут хрести на честь полеглих вояків УПА, січових стрільців, жертв волинської різанини 1943-1944 років, Іванові Гонті й Іванові Мазепі, 2005-літтю від Різдва Христового, княгині Ользі, хрещенню Русі, невинно убієнним дітям. Є й такий, який символізує соборну Україну, кожна гілочка його – то окремий регіон. Навіть собі на смерть пан Євген вже має пам'ятник. А скульптуру Діви Марії, яку його бабуся викупила в поміщика, чоловік присвятив усім матерям. А знизу напис: «Праматері і всім матерям українної землі, мертвим, живим і ненародженим». Більшовики хотіли її звалити – не вийшло.

– І ми вночі перевезли сюди, – згадає пан Євген. – А я вночі понавозив цегли. Тут є такий Петро Филімонович Бойко. Я кажу: «Петрусь, вимуруй постамент». А потім вночі зібрав хлопців, кажу: «Хлопці, треба зробити». І так вона стоїть з 83-го року.

Настоятель місцевої парафії протоєрей Андрій Мельничук освятив не один такий пам'ятник. Адже чоловік рятує від руйнації святі хрести і вшановує наших предків.

– На сьогодні, маючи незалежну державу і таких людей, як оцей чоловік, ми можемо сміливо говорити, що відродження існує.

Але не всі пам'ятники Євгена Хватова з хрестами. Є доволі оригінальні. Якось у польських документах він вичитав, як 1766 року в Іванічі вперше потрапила картопля. І теж встановив їй пам'ятник, точніше – аж два.

По закладовищем є і його пам'ятники загиблим євреям і німцям в роки Другої світової війни. Євген Йосипович наголошує, що не робить на пам'ятниках політики. Він вшановує всіх, хто в іншому світі, бо так велить християнський обов'язок.

Постатей, кого хоче увічнити у хресті пан Євген, ще багато. Бо ще багато українців так і не мають шани на своїй землі, хоча й віддали їй своє життя.

Андрій ГНАТЮК
Світлина автора

ВАРТО ЗНАТИ

Свято в піст

Нерідко дні народження чи інші свята випадають на Великий піст. Як же повести себе, особливо якщо ви запрошені в гості або ж приймаєте гостей у своєму домі? Чи обов'язково святковий стіл повинен бути пісним?

Церковний устав дозволяє послабити піст, якщо ви приходите в гості, де ваша відмова вживати скоромну їжу може поставити господарів у незручне становище. Своєю відмовою від часту-

вання ви можете мимоволі осудити їх за недотримання посту, на тлі власної «святості» це буде принаймні неввічливо. Та й заздалегідь попереджати, що ви постите, теж не слід: це буде розцінено як натяк, щоб вам були приготовані спеціальні страви. Це рівноцінно тому ж осуду.

Якщо ж гостей приймаєте ви, то скоромні страви на столі не рекомендуються (хіба що для хворих, вагітних, старих). Не забувайте однак, що піст – прояв смирення, тому не варто

явно підкреслювати різницю в переконаннях зі своїми гостями.

Що ж стосується спиртного, то треба від нього утриматися. Можна приготувати до святкового столу соки, безалкогольні напої.

Особливий випадок – коли на Великий піст припадає день народження малолітньої дитини. Треба тут проявити особливу батьківську опіку, але піст порушувати не слід. Пісна кухня має сотні страв. За смаком вони не поступаються скоромним. Ве-

ликопійний час вимагає певної самодисципліни за столом, хоча радість і свобода у спілкуванні неминучі. Найголовніше у цьому випадку виявити до дитини любов і увагу, щоб вона залишилася задоволеною. Але помірно дотримання посту при святкуванні може з дитинства укріпляти людину як православного християнина.

Сергій ДОЛІНСЬКИЙ,
вихованець Волинської духовної семінарії

ХРОНІКА

Продовження. Початок на 2 стор.

правило панахиди за спокій душі великого сина українського народу. За богослужінням архієрей зазначив, що Шевченко це людина, котра хотіла бачити українців вільними, щоб працю своєю ми могли здобути щасливе майбутнє. Архієпископ наголосив, що ми повинні бути справжніми спадкоємцями православних традицій. Нам варто виявляти і свою національну ідентичність, незважаючи ні на які обставини.

Новими барвами

27 лютого чимало парафіян кафедрального Троїцького собору надовго затрималися в храмі після недільної Служби Божої. Цього дня архієпископ Луцький і Волинський Михайл представив їм Галицький академічний камерний хор міста Львова (керівник – народний артист України Василь Яциняк). Знамениті співаки виконали Літургію № 1 – твір видатної композиторки Лесі Дичко, народної артистки України, лауреата Шевченківської премії. Написано її на канонічний текст, але сучасною, не в усьому звичною музичною мовою. Разом з тим це мова, достойна бути вимовленою й почутою в православному храмі. Цей твір – перлина духовного мистецтва наших часів.

Після виступу колективу Леся Дичко розповіла присутнім, що спочатку написала цю Літургію для однорідного хору. В 1990 році вона вперше прозвучала у київському соборі Святого Володимира за благословення тодішнього предстоятеля Української Православної Церкви митрополита Філарета. Згодом композиторка написала нову редакцію – для мішаного складу. Виконання у Троїцькому соборі Луцька за благословення архієпископа Михайла стало першим виконанням цієї версії у храмі.

Щирим «Спаси, Господи!» нагородили вдячні слухачі хористів і авторку. Владика вручив їм благословенні грамоти.

Цього ж дня в Палаці культури Луцька від-

Образ «Таємна вечеря». 1698–1705 рр. Автор – ієромонах Іов (Кондзелевич). Матеріали: дерево, левкас (грунт із крейди і клею), темпера та олійна фарби, позолота. З 1924 року зберігається у Львівському національному музеї. Реставровано 2002 року у Львівському філіалі Національного науково-дослідного реставраційного центру України. Реставратор Лідія Сойка.

«Таємна вечеря» є складовою величного іконостаса (ширина 13,5 м, висота 16,2 м) церкви Воздвиження чесного хреста Манявського скиту на Прикарпатті. Цей так званий Богородчанський іконостас став вершиною творчості цього ченця з Білостоцького монастиря (біля м. Торчин). Визначний уже тоді духовний подвижник, майстер пензля поєднав ґрунтовну освіту у жовківському мистецькому середовищі (на Львівщині) з традиціями іконопису Волині, а також збагатив свою творчість здобутками європейського живопису.

У 1698 році о. Іов із групою помічників був запрошений до Манявського скиту для оздоблення новозбудованої церкви. Художній рівень іконостаса підняв український сакральний (церковний) живопис на якісно новий рівень. Цей витвір став шедевром світового рівня.

Сюжет ікони поширений в українському іконописі, мав зв'язки з західноєвропейською традицією. Він відтворює євхаристичну трапезу Ісуса Христа і дванадцятьох Його учнів. Присутність за столом зрадника Юди створила неоднозначну ситуацію:

«І, як сиділи вони за столом та їли, рече Ісус: Істинно глаголю вам, що один з вас зрадить Мене, котрий їсть зо Мною. Вони ж почали смутитися і казати до Нього один по одному: Аже ж не я? і другий: Аже ж не я?» (Мк. 14:18–19).

Сум'яття за столом добре передано групуванням постатей, а також розміщенням їх на різних рівнях. Кожен образ має свій емоційно-психологічний портрет. Та поєднує їх єдиний порив збентеження, викликаний словами Учителя. Незворушений на іконі лише Ісус, бо Він перебуває над землею, Йому належить вічність. На плечі Христа – голова наймолодшого улюбленого Його учня Іоана Богослова.

Юда зображений майже зі спиною. В одній руці, покладений на стіл, тримає ножа, а в іншій, захований за спиною, – калитку з грішми.

На глядача дивляться лише два обличчя: Ісуса та Юди. Вони виражають діаметрально протилежні життєві позиції: людяність, любов, умиротворення – і зло, підступність, зрадливість, безчестя. Цими образами розкрито глибину драматичних почуттів і реальних пристрастей.

Іконописець поєднав нові на той час віяння західноєвропейської культури з давніми традиціями візантійського мистецтва. Він ставив за ціль відтворити духовний світ через зображення життєвих реалій. Тому формою його образів близькі до світських картин, при цьому змістом глибоко духовні. Вони доносять до глядача вічні християнські істини.

Лариса ОБУХОВИЧ,

художниця-реставраторка обласного краєзнавчого музею

бувся завершальний концерт П'ятого Всеукраїнського конкурсу хорового мистецтва імені Лесі Українки. На прохання архієпископа в урочистості взяв участь єпископ Дніпропетровський і Павлоградський Симеон, який від імені нашого архієрея вручив Лесі Дичко ювілейну медаль, яку випустили до 20-річчя хору «Оранта». Звертаючись до пані Лесі, владика Симеон підкреслив, що найголовніша відзнака для неї – у Бога, для Церкви ж найважливішим є її духовне зростання, яке простежується в усій її творчості.

У Братстві

27 лютого Молодіжне православне братство Преподобного Миколи-Святоші, князя луцького, обрало нового голову, управу та ревізійну комісію. Як зазначено на сайті Cherknestvo.org, очільником організації став Олександр Петрусь, а головою ревізійної комісії – декан монастиря єпархії ігумен Константин (Марченко).

Прес-конференція архієрея

1 березня в трапезній луцького жіночого монастиря Святителя Василя Великого відбулася

велика щорічна прес-конференція архієпископа Луцького і Волинського Михайла щодо діяльності Київського Патріархату на Волині минулого року.

Владика зазначив, що в 2010-му єпархія зміцніла. Окрім очікуваного загального росту, відбулося чимало важливих, знакових подій.

1. Єпархія одержала велику святиню: невеличкий хрест-ковчець із часткою живо-творчого древа, на якому було розп'ято Господа Ісуса Христа. Волиняни вперше вшанували реліквію в Луцьку під час загальноміського хресного ходу Страсної п'ятниці.

2. Архієпископ Михайл уперше в нашій Церкві відправив чин постригу черниці у велику схиму; схимонахиною стала насельниця луцького жіночого монастиря Святителя Василя Великого. Відбувся перший собор ченців єпархії, на якому монахи узгодили низку важливих питань свого уставу. Біля с. Жидичин Ківерецького деканату відкрили скит Святого Духа чоловічого Свято-Миколаївського монастиря.

3. Архієрей посилив роботу духовної консисторії (управління єпархії): уведено посаду віце-канцлера; з'явилися служба протоколу, відділ організації благодійності та соціального служіння (вже здійснив кілька проєктів); створено єпархіяльну радіостудію «Благо», яка розпочала випуск двадцятихвилинної православної передачі на хвилі радіостанції «Сід-FM» (102,4 МГц, щонеділі о 7.30) і на сайті єпархії Pravoslavja.lutsk.ua; збільшено обсяг газети «Волинські єпархіяльні відомості» до восьми сторінок і тепер вона виходить у кольорі.

4. Завдяки активізації роботи з молоддю вперше проведено єпархіяльний молодіжний табір на тему «Сучасний шлях молодого християнина» та православний форум для юнацтва «Камо грядеши?».

5. Попри численні перешкоди, більш як 260 священників та понад 500 парафіян єпархії відзначили у Києві День хрещення Русі-України.

6. Завдячуючи єпархіяльному паломниць-

Закінчення на 6 стор.

ТОЧКА ЗОРУ

ЄВРОКОХАННЯ

Знецерковлений Захід потопає у блуді

Якщо високий рівень добробуту не поєднується з духовністю, то часто-густо, даруйте на слові, «тягне на дурне». Тому нині моральне обличчя західного суспільства різко змінюють плоди «сексуальної революції». Вважається, що вона розпочалася років сорок тому в Скандинавії. Долаючи опір держави, Церкви, суспільних норм, ця революція тепер підпорядковує собі не тільки суспільні норми, а й державу, нерідко навіть і Церкву.

Парламенти однієї країни за другою визнають одностатеві «шлюби» й право збоченців (а їх уже й збоченцями не допускається називати!) усиновлювати дітей. Європарламент проголосував за необхідність легалізації одностатєвого «кохання» і заборону будь-яких утисків за цією ознакою по всьому Євросоюзу. У Великобританії йдеться до того, що всяка, навіть релігійна, організація буде зобов'язана приймати на роботу гомосексуалістів за спеціальною квотою. Інакше – великі штрафи та закриття установи.

Гей-паради збирають сотні тисяч, навіть мільйони людей: і содомітів різних мастей, і «співчуваючих», серед них – служителів протестантських конфесій. Бо ж Лютеранська й Англійська Церкви в багатьох країнах уже практикують возведення у священники та «священниці», єпископи та «єпископеси» відкритих геїв і лесбіянок, «вінчають» гомосексуальні пари. Подекуди, як-от у Литві, де ще зберігся значний вплив Православ'я і Католицтва, державні органи чинять спротив публічним демонстраціям збоченців. Але Європарламент ухвалив директиву, що забороняє перешкоджати шестям гомосексуалістів, і директива обов'язкова для всіх країн – членів ЄС. Якщо Україна стане одним із них, то й ми будемо змушені вводити ці юридичні «норми».

Широко розповсюдився на Заході й «традиційний» блуд, причому в досі неприпустимих формах. Так, поширився обмін чоловіками й жінками на ніч-другу – зі згоди і навіть бажання кожного із членів подружжя; груповий секс стає чимось цілком «нормальним» навіть у респектабельних верствах. Дедалі більше стає полігамних сімей: один чоловік і дві жінки, двоє чоловіків і одна жінка, двоє на двоє... Якщо мало й цього – фірми запрошують на комфортні оргії, де протягом ночі можна мати необмежену кількість партнерів, і то не ховаючись.

Останнім часом входять у моду прилюдні статеві акти прямо на вулицях, у скверах і дворах. Часто це особи, які вперше й, напевно, востаннє побачили одні одних. Це називається догінг (від англійського слова dog – пес), тобто собачий секс: люди виходять за всі мислимі межі «сексуальної свободи» і втрачають людську подобу. Подекуди догерів ще розганяє поліція, а, наприклад, у Центральному парку Амстердама навпаки – охороняє: адже права громадян – понад усе. Так деградація Заходу переходить у новий етап. Так у гонитві за все більшою свободою люди перетворюються на скотів.

Зрозуміло, що поширення блуду, зокрема одностатєвого, – одна з причин катастрофічного падіння народжуваності в Західній Європі. Та якщо якась лесбіянка все-таки побажає стати матір'ю, до її послуг – клініки штучного запліднення (кого вона виховає, народивши?). Якщо ж не хочеться морочитися з вагітністю – можна отримати дитину, забрану з нормальної сім'ї так званою ювенальною поліцією за якимось, часто-густо надуманим, приводом або з дитбудинку.

Про звичаї на пляжах можна й не говорити: якщо донедавна для любителів позагоряти голяком були тільки окремі пляжі, то тепер ця грань розмивається. Стиль топлес – жінки з оголеними грудьми – все більше опановує звичайні пляжі. Поліція тепер, бува, виганяє тих нечисленних жінок, котрі приходять на берег моря в закритих купальниках: щоб оголені й майже оголені жінки не почували себе незручно, щоб у них не пробуджувалися залишки сорому. Топлес трапляється вже й посеред вулиць, а поліціанти деяких європейських країн штрафують нині тих жінок, які ходять містом у традиційних хустках: прилюдна демонстрація релігійних символів, хоч би й хустки, – під заборону.

Але ще не всі висоти «демократії» досягнуто. Борці за необмежені права, їхні юристи й політики домагаються легалізації важ-

ких наркотиків (у тих країнах, де «легкі» вже дозволено в будь-якій кав'ярні), дитячої порнографії, зоофілії (скотолозтва, тобто сексу з тваринами), появи голими у громадських місцях, зниження віку проституток. Зауважимо, що проституція в багатьох країнах Заходу існує легально вже давно. «Спеціалістки з надання еротичних послуг» об'єднуються у профспілки, рано йдуть на «заслужений відпочинок» і отримують пенсії. Вже діють школи, куди приймають лише підлітків-гомосексуалістів, щоб вони почували себе там же комфортніше. Є вже й будинки для престарілих содомітів – і для стареньких геїв, і для бабусь-лесбіянок, а також для колишніх по-вій. Нещодавно у Швеції на державному рівні визнано кровозмішання: тепер матері можуть виходити заміж за своїх синів, батьки женитися на рідних дочках. Стоїть питання і про легалізацію педофілії (сексуального потягу до неповнолітніх дітей – своїх і чужих).

Державці розуміють, що здобутки «демократії» лише тоді будуть по-справжньому міцними, якщо їх прищепити молоді. Тож малюкам у дитячих садках розповідають «усе, як воно є»; змушують хлопчиків перевдягатися в платтячка й цілуватися з хлопчиками, гратися ляльками, щоб вони змалку навчалися толерантності до секс-меншин. У молодших класах на уроках сексуальної освіти демонструють моделі статевих органів, навчають, як користуватися презервативами. Адже кондомати, в яких діти можуть купити ці виробки, стоять у багатьох шкільних коридорах. Щоб підрастаюче покоління насолоджувалося благами сексуальної революції якомога вільніше, до програми секс-просвіти введено прак-

тичні заняття, які так і називаються: «Заняття з позбавлення почуття сорому».

А може, ми згущуємо фарби, робимо з мухи слона? Бо ж наші співвітчизники, що живуть на Заході, чи туристи з вікон автобусів хоч і бачать деякі згадані ознаки морального упадку, але ж, напевно, не все так уже катастрофічно? В усякій же революції, сексуальній теж, бере участь невеликий відсоток населення, тільки ж дії революціонерів шокують добропорядних громадян, звідси й стільки шуму... На це можна заперечити так: у жовтні 1917-го до влади в Росії прийшла невелика партія більшовиків, але вона змогла нав'язати свої схиблені ідеї багатьом мільйонам, і вже за кілька років стати комуністом і розрушувати все «до основанья» вважалося ознакою «прогресивності».

Нині під виглядом розширення прав і свобод західне суспільство цивілізаційно вироджується, морально деградує, ба навіть скочується до диктатури. Адже диктатура – це завжди влада меншості над більшістю. Нині окреслюється диктатура збоченців і аморальних потвор. Її мета – загнати Християнство на узбіччя суспільного життя, а ще краще – в підпілля. Диктатура ця, що її називають лібералофашизм, – не кривава, ні, вона «усміхнена», «весела», бо сатана рядиться в білі оджежі.

...Отже, нам не на Захід. То, може, на Схід? Але якщо із Заходом ми розібралися щойно, то зі Сходом – значно раніше. З трьохсотлітнього досвіду знаємо, як трощать кості обійми північно-східного сусіда. А «єдинення православних народів» – хіба це не головний аргумент для нас, віруючих? Саме так, знаємо, вважав і Богдан Хмельницький, а що з цього вийшло?..

То чи не пора нашим політикам відмовитися від обридлої вже єрориторики та зосередитися на україноцентризмі? Чому нам треба конче бути в якомусь Союзі – Радянському, Європейському, «Русском мире»?.. Авжеж, справи з моральністю і в нас погані. Але, принаймні, гріх ще називається гріхом, його ще соромляться, в ньому ще каються. Тож чи не на Україну поклав Господь місію оборонця й молитвенника сучасного Християнства?

Віктор ГРЕБЕНЮК

Світлина Олександра БІЛЬЧУКА

РАДИМО ПРИДБАТИ

Віра наших класиків

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

Що дасть нам силу?

ЛЕСЯ ПРАВОСЛАВНА

З нагоди 140-ліття з дня народження Лесі Українки єпархіяльний видавничий відділ «Ключі» випустив збірку її творів на християнську тематику та переклади зі Святого Письма – «Що дасть нам силу?». Упорядник видання та автор передмови і приміток – літературний редактор інформаційно-видавничого центру єпархії Віктор Гребенюк. Книжку, що розпочала серію «Віра наших класиків», оформлено гравюрами славних ілюстраторів Біблії XIX століття Гюстава Доре і Юліуса Шнорр фон Карольсфельда.

Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка мають дивовижну спільну рису: всі вважають їх своїми. Різномасітні ліві, праві, центристи, усілякі про- і найрізноманітніші анти- стверджують: «наш Кобзар», «наш Каменярь», «наша Леся». Наша, мовляв, і більш нічия.

Проте кожен видатний майстер слова болісно переживає, терзається, переоцінює, вагається, наново відкриває – і все то робить із притаманною йому силою дару.

Ставлення Лесі Українки до Церкви та до релігії не було однаковим і не було однаково рівним протягом творчого життя. Перед очима вона мала здебільшого Російське Православ'я, що являло собою ідеологічний підрозділ ненависної держави. І ще було захоплення тогочасної європейської інтелігенції атеїзмом, провідником якого серед українства став Михайло Драгоманов – рідний дядько Лесі. Нічого дивного, що поетеса не уникла тих віянь. Можна, навпаки, подивуватися, як вона не стала безбожницею. Авжеж, антиклерикальний струмінь у багатьох її творах виразний. Але далеко не кожна Лесина річ на релігійну тематику позначена цим впливом. Є в її доробку чимало творів, де Біблія, Церква позитивно трактується з культурологічного погляду, а є і творіння широким християнським духом. Одні з них звучать у патріотичному контексті, інші – з устремлінням не тільки до земної Вітчизни, а й до небесної. Саме такі писання ввійшли в цю збірку.

Для нас, православних, Леся Українка – наша. Бо й кожен із нас болісно переживає, терзається, переоцінює, вагається, наново відкриває – але вона робила це геніально. Тому наші молитви за прощення гріхів слуги Божої Лариси й оселення її там, де праведні спочивають, нехай поєднуються з читанням і осягненням її християнських шедеврів.

Видання вже надійшло в книгарню «Ключі» (Луцьк, просп. Воли, 2 – ліворуч від обласної юнацької бібліотеки).

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2, 4 стор.

кому центру «Осанна», близько 10 000 вірян здійснили прощі до різних святинь України, відбулося 4 богомілля на Святу Землю, одне (вперше) – у Грузію.

7. Відбулися велелюдні заходи з нагоди 20-ліття відродження Волинської духовної семінарії (ВДС), 20-річчя заснування архієрейського хору «Оранта», 10-ліття єпископського служіння владики Михайла.

Загалом у 2010 році: розпочали пастирське служіння 12 нововисвячених священнослужителів, більшість із яких – випускники Волинської духовної семінарії; утворилися 6 нових парафій, освячено 13 новозбудованих храмів, розпочато будівництво ще 6-ти.

Станом на 31 грудня 2010 року Волинська єпархія Української Православної Церкви Київського Патріархату нараховувала: 344 парафії, об'єднаних у 22 деканати, 290 священнослужителів, 5 монастирів, 2 братства.

Під час прес-конференції відбулася презентація нових книжок видавничого відділу «Ключі» (керівник Дмитро Головенко): збірки творів Лесі Українки «Що дасть нам силу?» (про видання читайте на стор. 5) і Великий покаяний канон преподобного Андрія, архієпископа Критського з житієм преподобної Марії Єгипетської.

Також журналістам представлено новий сайт Паломницького центру єпархії «Осанна» (керівник Лариса Савчук) Osanna.in.ua. Презентацію веб-ресурсу провела представник його розробника (туроператор «Макінтур» – партнер «Осанни») Наталя Дунай.

У консисторії

5 березня віце-канцлер єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний на прохання луцького відділення Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Національний альянс» відправив у луцькому кафедральному соборі Святої Трійці заупокійну літню по Юрію Шухевичу. Церква поважає таких людей, як Шухевич, насамперед за те, що своє життя вони віддали не просто за Україну, а за християнську Україну, зазначив душпастир. Тож наш обов'язок – передати цю пам'ять майбутньому поколінню, щоб вона ніколи не згасала.

10 березня інспектор з питань місійної діяльності консисторії протоієрей Юрій Близнюк взяв участь у презентації фотоальбому «Музей волинської ікони», що представляє колекцію старовинних образів із однойменної установи. Звертаючись до присутніх, о. Юрій зазначив, що, випустивши це видання, музей популяризує не тільки іконопис та мистецтво Волинського краю, а й нашу духовність у цілому. Адже хто пам'ятає своє минуле, той має право на майбутнє.

Фонди музею налічують більше півтори тисячі святинь сакрального мистецтва України і Волині зокрема, деякі з них особливо рідкісні, які й потрапили на сторінки видання. Меченатом виступив фонд голови облдержадміністрації Бориса Клімчука «Рідна Волинь».

Новий альбом багато представляє кращі твори місцевих сакральних майстрів XI–XVIII століть. Деякі з них публікуються вперше.

За задумом авторського колективу, альбом побудований відповідно до експозиції, яка враховує хронологію, малярську школу тощо. У XVII столітті кількість іконописних осередків збільшується, і кожен мав свої риси. Тим часом датуються образи «Покрова», «Юрій Зміборець», «Причащення святого Онуфрія».

На зламі XVII–XVIII століть на Волині жив і творив талановитий іконописець Іов (Кондзелевич) – ієромонах Білостоцького, а потім ігумен Луцького Хрестовоздвиженського монастирів. У колекції музею – його знамениті «Святий Георгій», «Спас Вседержитель», «Юрій Зміборець». А вже з XVIII століття художня культура Волині все активніше набуває рис західноєвропейського мистецтва, використовуючи їх відповідно до місцевих традицій. Поширюються сюжети «Христос – Виноградна Лоза», «Коронування Діви Марії».

Проте найзнаменитішим образом є Холмська Богородиця, яка у виданні подана в деталях.

Загалом альбом уміщує 92 світлин ікон, скульптур, царських врат. Вступну статтю та пояснення ілюстрацій подано українською

ПОСТАТІ

«Се справжні образки з натури...»

У середині квітня 1891 р. Леся Українка поїхала в недалеке – за 20 кілометрів від Луцька – село Піддубці, щоб відвідати свою подругу ще з дитячих літ Маню Биковську, яка там учителювала.

Биковська (в одруженні Беляєва) Марія Михайлівна (1871–1930-ті рр.) – дочка нотаріуса Луцького окружного суду Михайла Биковського, приятеля Петра Косача ще з університету, земляка-чернігівця. Маня і її молодша сестра Лена малими гралася з дітьми Косачів «в дворі старого замчища-руїни», Маня гостювала в Косачів у Колодяжному, коли вони переїхали туди з Луцька. Завдяки Лесі «получила страшенну охоту» до літератури; пізніше стала членом літературного гуртка «Плеяда».

Домашні невеселі обставини змусили Маню з сімнадцяти років іти «на свій хліб», шукати роботу. В листі до Лесі Українки 14 липня 1888 року вона писала: «Місця не можна знайти ніякого, а батько гонить вон – та й хоть утопись. З батьком і з домашніми я держу себе по-старому – батько проганяє, а я не йду, бо не маю куди».

Взаємні стосунки в родині Косачів були повною протилежністю тим, які бачила і змушена була терпіти Маня у своїй сім'ї, тому так прагнула дівчина бути з Лесею якомога довше. До початку вересня 1888 року місце знайшлося: «поміг Бог і добрі люди» (з листа до Михайла Косача від 12 жовтня 1888 р.).

Школа в Піддубцях Луцького повіту в 1890–91 навчальному році була останньою в її педагогічній кар'єрі. Саме тут відвідала її Леся Українка й описала пізніше ці відвідини у «волинському образку» «Школа».

...Під'їжджаючи до села під дощем, письменниця «бачила хати і греблю з вербами», далі – «церкву, попівський великий будинок, а трохи далі від нього маленьку хату з ганочком і з шкільним дзвінком біля ганочки. „Оце ж і школа, – сказав мій візник“...».

Наступного дня господиня (Маня) повела гостю (Лесю) до священника на обід. Його сім'я займала «ту саму велику кам'яницю», яку Леся Українка бачила, під'їжджаючи до села. «Була то стара будова, давній кляштор католицький (церква теж колись належала до нього), з товстими стінами, глибокими вікнами, високим склепінням замість стелі...». На стінах кімнати, в якій вони обідали, висіли «темні уніатські образи та дерев'яні ангели... Ті образи й ангели були винесені з церкви, коли вона з уніатської обертнута була в Православ'я...».

З Маниних розповідей і Лесиних спостережень вимальовується портрет старого священника. Розповідає Маня: «...Тутешній піп не гір-

ший від других ... досить добродушний. Я його онуків учу і за те обід у нього маю». Коли гостя висловила сумнів, чи зручно їй іти до панотця на обід, Маня зауважила: «Та ти не думай, мій батюшка любить гості приймати, він ще й радий буде».

Маня розповіла Лесі про «довгу процедуру „викручування“ учительських грошей, як спочатку їх піп „стягає“ з громади, громада одмається, кажучи, що і сама школа не конче потрібна, що вони не всі посилають дітей до школи і що, врешті, й грошей нема. Проте сьак-так гроші стягаються».

...Маючи на увазі що «Школа» – справжні образки з натури...», а, отже, все у нарисі правдиве: персонажі, події, ситуації, – ми вирішили дізнатись, у кого ж обідала Леся Українка того весняного дня. На допомогу прийшли «Волинские епархиальное ведомости».

У повідомленні за 11 жовтня 1893 року «Краткое описание предметов древности, пожертвованных в Волинское епархиальное древлехранительное по июль 1893 года» вказано, що надійшов «от священника с. Поддубец Луцкого уезда о. Иоанна Береговича... Огненный столп с крестом на верху и инициалами IXE – сделанный из железа, – символ Базилианского ордена. Находился на воротах бывшего Поддубецкого базилианского монастыря».

29 квітня 1894 року духовенству Луцької міської округи було дано дозвіл відсвяткувати 50-річчя пастирської служби священника села Піддубці Івана Береговича.

Про о. Івана згадується у праці М. Теодоровича «Волинская духовная семинария. История первоначального устройства ее и подведомственных ей духовных училищ». Іван Берегович – син священника села Лисин Дубенського повіту Флора Береговича. 1 вересня 1841 року, маючи 24 роки, вступив до Волинської духовної семінарії в Кременці, яку закінчив 1843-го за першим розрядом. «Поведення честного, способностей хороших, успехов очень хороших, прилежания ревностного. В настоящее время священнодействует в с. Поддубцах Луцкого уезда. Как прилежный пастырь, пользуется расположением со стороны прихожан».

Саме до о. Івана Береговича Марія Биковська вдила Лесю Українку на обід.

До наших днів у Піддубцях збереглася Покровська церква і залишки старого саду. Школу кілька років тому розібрали.

Наталя ПУШКАР,
головний хранитель
Волинського краєзнавчого музею.

На світлинах: Лариса Косач (Леся Українка), 1890 р.; Марія Биковська, 1892 р. (із фондів Волинського краєзнавчого музею)

Храм Покрови Пресвятої Богородиці в с. Піддубці Луцького районного деканату. Початок 1950-х років
Світлина з архіву Волинської облдержадміністрації

й англійською мовами. Видання має тверду палітурку, суперобкладинку і є чудовим подарунком. Його можна придбати за 200 гривень, відвідавши Музей волинської ікони.

Лик на зрубі?

Дивовижний горіх виявили в селі Сьомаки поблизу Луцька двос чоловіків. 12 березня їх запросили зрізати дерево на приватному подвір'ї. Коли спилили одну з гілок, на зрізі почав проступати ніби лик Діви Марії. Здивовані дереворуби понесли зруб у церкву, аби священник підказав, як діяти надалі.

Свіже зображення, що чітко нагадувало образ Богородиці, Ігор Виримчук та Андрій Ушкань швидко зняли на мобільні телефони. Коли дивилися на ці знімки ще свіжозрубано-го дерева (бо пізніше зображення потьмяніло внаслідок усихання деревини), здається, якийсь талановитий художник писав лик Пресвятої Марії, та ще й підмалював фарбами.

«Спочатку ми це не мали різати, – каже Ігор. – Але гілляка заважала. А коли вона впала – я застиг і зі мною всі присутні. Та відчуття приємні були, що саме я зрізав». – «Усі одразу визнали, що то образ Божої Матері», – каже Андрій.

Архієпископ Луцький і Волинський Михаїл, коментуючи подію 17 березня на прохання ЗМІ, зазначив: кожен по-своєму може трактувати це зображення і кожен своє міг побачити на зрізі, але однозначно добре, якщо це – поштовх до покаяння і молитви. «Для когось це буде навернення до віри, хтось по вірі, торкнувшись цього місця, отримуватиме якість оздоровлення і зцілення. Тому що зцілює не дерево чи навіть ікона. Зцілює Господь по вірі людини».

Церква ж не може кидати слова на вітер, тому, аби однозначно оцінити, що це може бути за знак, треба, щоб пройшов час, необхідні спостереження.

«Рекомендовано до друку»

Єпархіяльний цензор, проректор Волинської духовної семінарії Василь Лозовицький, кандидат богословських наук, увійшов до складу редакційного комітету видавничого відділу Київської Патріархії, який утворив Священний Синод 17 березня. Як зазначено на сайті Cerka.info, комітет із семи переважно священнослужителів-науковців, представників навчальних закладів нашої Церкви перевірятиме (цензуруватиме) богослужбові, богословські та духовно-повчальні видання, які готуються до друку в Київському Патріархаті, «на предмет їхньої відповідності Священному Писанню, Священному Переданню і вченню Православної Церкви».

Відтепер уся література зазначеної тематики, яка видаватиметься в УПЦ КП, попередньо повинна одержати благословення Патріарха або єпархіяльного архієрея і гриф «Рекомендовано до друку редакційним комітетом видавничого відділу Київської Патріархії» за підписом члена цього органу, який здійснював перевірку видання. Причому богослужбові книги українською мовою (з перекладеними чи новоствореними текстами) видаються лише з благословення Патріарха. Використання інших видань богослужбових книг українською мовою в нашій Церкві не благословляється.

Ушанували ювілярів

17 березня відзначив 80-річчя викладач Волинської духовної семінарії заслужений працівник культури Євген Шаук. Він працює у ВДС від самих початків її відновлення. Привітати ювіляра прийшов увесь викладацький корпус. Архієпископ Луцький і Волинський Михаїл вручив достойникові нагороду Патріарха – орден Святого архістратига Божого Михаїла, ректор протоієрей Ігор Швець – символічний пам'ятний диплом.

21 березня такий же ювілей відзначив Олексій Добко – діяч із когорти шістдесятників. Він відомий тим, що спроектував на Волині одинадцять храмів, став автором кількох монументів та книг патріотичного спрямування. На святкових урочистостях від Київського Патріархату іменника привітав віце-канцлер протоієрей Олександр Безкоровайний, подарувавши книгу «Святі землі української».

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті Pravoslavja.lutsk.ua

РОЗДУМИ

ЧИ ВИГІДНЕ НАМ ІСНУВАННЯ БОГА?

Чи віримо ми в Бога?

Якщо запитати про це у випадкового перехожого, то відповідь, як правило, буде позитивною. Але якщо запитати: що означає вірити в Бога, то людина в більшості випадків не зможе чітко пояснити. Зрештою, чи вигідно нам вірити в існування Бога?

Багатьом відома цитата з Біблії: «...віра без діл мертва» (Соборне послання апостола Якова, 2:26). Отже, якщо ми віримо у Всевишнього, то визнаємо, що Він існує, визнаємо, що Він більше двох тисяч років тому прийшов на землю, щоб визволити нас від рабства гріха, і, по-третє, беремо на себе зобов'язання чинити певні діла, щоб наша віра не була мертвою, а сприяла нашому спасінню.

Які ж діла мають бути на увазі? Молитва, піст, добрі справи, дотримання Заповідей і т. д. ... або, принаймні, намагання робити їх.

Що ж ми маємо на практиці? Так, ми віримо в те, що Бог є, знаємо деякі Заповіді, знаємо, що потрібно ходити до церкви, молитися і постити... Але реалізація наших знань далеко не найкраща. Чому? Причин цього ганебного явища є декілька. Зупинюся на найбільш поширених, на мою думку:

а) ми лінуємось;

б) ми часто не розуміємо, навіщо нам це;

в) ми вважаємо себе занадто грішними, щоб увійти в храм, і ніякі молитви й пости нам не допоможуть (хоча насправді це пастка диявола, який хитрістю тримає нас далеко від Бога);

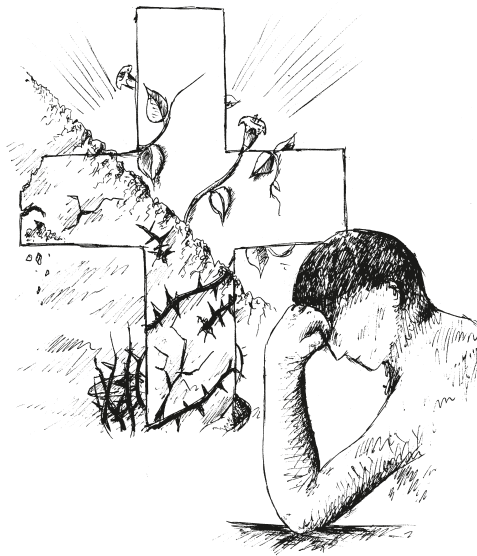
г) ми не хочемо відмовитися від того, що нам подобається (кількогадинних переглядів телепередач, улюбленої страви і т. ін.);

г) ми усвідомлюємо: якщо почнемо робити те, що заповідав нам Господь, то визнаємо, що Він стоїть вище від нас (як же це боляче для нашої гордині!) – і тоді нам доведеться робити те, що хоче Творець, а не те, що хочемо ми.

Тож тим людям, для яких справедливі ці пояснення, існування Бога насправді «невигідне» і «непотрібне».

Одна знайома на моє запитання: «Чому Ви рідко відвідуєте храм?», відповіла приблизно так: «Бо якщо я буду часто ходити в церкву, то мене почне мучити совість і доведеться молитися, постити і взагалі більше стримуватись від гріхів». Відповідь, як на мене, красномовна і, на жаль, поширена.

Отже, якщо ми навіть не робимо спроб чинити так, як заповів нам Бог, то це означає, що наша «віра» безпідставна і МЕРТВА; якщо ж намагаємось і – більше того – робимо те, чого хоче

від нас Бог, то можемо чесно сказати: «Я вірю в Бога».

Що ж робити тим, чия віра мертва або перебуває в комі?

На мою думку, варто просто СПРОБУВАТИ. Для початку слід бути відвертим із Небесним Отцем, визнати своє небажання (лінь і т. ін.) жи-

ти так, як Він заповів, і щиро розповісти Йому про все, що тривожить душу. Бажано зробити це вдома, в приватній молитві, або в храмі. Варто також піти до Сповіді й до Причастя.

Якщо просто спробувати, то, я щиро в це вірю, Господь такої людини не залишить і щось в її житті таки зміниться на краще.

Зичу всім нам бажання спасатися і Божої допомоги в цьому, оскільки бажання – це, як мінімум, половина справи. А якщо ми з Богом (а Він завжди з нами), то ми непереможні й усе в нас буде добре.

Бажаю всім нам дійти до усвідомлення, що земні задоволення нескінченно малі порівняно зі щастям, яке приготував нам Усевишний. Це щастя можна приблизно уявити, помноживши найщасливіший момент свого життя на мільйон.

Наше існування буде паскудним доти, доки ми не усвідомимо, що Божі заповіді – це рецепт щасливого життя.

Кінець і Богу слава!

Сергій КОГУТ,

член Молодіжного православного братства
Преподобного Миколи-Святоші, князя Луцького
Ілюстрація Арсена ГРЕБЕНЮКА

ПОГЛЯД У СЕБЕ

Усе зазвичай починається, коли в грудях ніє неспокій, у душі горить відчай, а очі не висихають від сліз. Тоді ж у голові снують і колять запитання: «Чому? За що? Хіба ж гірша за інших? Хіба не заслуговую на щастя?». І коли ти шукаєш відповіді у дзеркалі, наносючи черговий шар яскравої косметики та споруджуючи супермодну зачіску, від якої всі «випадають в осад», усі запитання залишатимуться риторичними. Компліменти, зважливі пропозиції та запрошення, безумовно, принесуть утіху, почуття власної неповторності та впевненості. Але ненадовго. З настанням ранку все кольорове та блискуче стає безбарвним і тьмяним, як стара монета. Така ціна твого «безтурботного» життя.

Другим твоїм слухачем (після дзеркала) стає найближча подруга, з якою ніколи не доводилося ділити хлопців, бо обидві ви самодостатні, досвідчені, мудрі... жінки? Чи можеш ти щиро назвати себе жінкою? Чи часто почувашся нею, коли спілкуєшся з третім своїм порадиником – матір'ю? Чи хочеться тобі бути подібною до неї? Готувати обіди, прати гору білизни, тримати на своїх слабких плечах усі домашні клопоты, народжувати дітей? Чи вже готова ти стати матір'ю?

Ні, – ймовірно скажеш ти, – поки що зарано, я ще трішки погуляю, побігаю на дискотеки, а коли красивий, заможний принц покличе мене заміж, я для годиться поморочу йому голову і скажу «так». А коли, наподорожувавшись досхочу і поживши «для себе», ми обоє покинемо вживати спиртне й курити, тоді й займемося зачаттям нашої дитини...

Стоп! Повернись до свого першого «порадника» – дзеркала – і

запитай у нього, чи готова ти сьогодні жити не для себе, а для тих, кого любиш і хто, врешті-решт, любить тебе. Згадай про батька, матір, про Ісуса Христа і Пресвяту Богородицю Марію.

Чи часто ти згадуєш про них, коли витираєш сльози після «вдихленого» дзвінка, розуміючи, що тебе просто не бажать чути. І коли ось так, одним рухом, перекреслюються повітряні замки з принцом, ідеальною сім'єю і майбутньою дитиною, відійди від дзеркала. Зроби перший крок – поглянь у середину себе. Адже ти справді гарна. Ось така як ти є – без гриму, без напускної бравади і такої модної сьогодні «впевненості». Чи така вже ти сильна, щоб з усім справитися самій? Навряд.

Коли ж ти, «неготова й недостойна», у джинсах і без хусточки, стоятимеш перед дверима храму, боячись зайти всередину, це може стати твоїм другим кроком. І якщо, не зважаючи на прискіпливі погляди та перешіптування, ти прийдеш сюди вдруге – відкрита, розчужена й нещасна, – зрозумієш: Він ніколи не зрадить і не розлюбить тебе. А Його Пречиста Матір відкриє тобі світ молитви, любові, прощення. Світ, у якому тебе любитимуть так, як матір любить своє дитя, – щиро і безкорисливо.

Не тому, що ти гарна, дотепна та з вищою освітою, а тому, що ти – жінка. Тобі уготована найвища місія у житті людському, земному – бути матір'ю. І коли Господь благословить тебе відчувати в собі зародження нового життя, ти стоятимеш перед образом Богородиці і плакатимеш від щастя. Знаючи наперед, на які муки ти приречена під час пологів і скільки клопотів чекає на тебе після народження дитини, ти дякуватимеш Пречистій Матері, що удо-

стоїла тебе цього звання – матері й дружини. Звання значно вищого, аніж жінка-директор чи жінка-депутат.

Це тебе Господь нагородив найкращими якостями, притаманними Його Пресвятій Матері, – ніжністю, терпеливістю, жертвністю. Не розмінй їх, не розгуби в цьому не завжди привітному до тебе світі. Бо у твоє ество споконвіку закладено основи жіночності й материнства – основи жінки-берегині.

Просто зупинись перед ликом Богородиці Діви, Яка тримає на руках Свого маленького багатостраждального Сина. Схилися перед Їх свяtimi Постами, і нехай твоя душа промовить усі відомі й невідомі тобі молитви. Не бійся і не соромся. Так, як почувують тебе тут, не почує і не зрозуміє ніхто.

Оксана КОМАРУК,
член Молодіжного
православного
братства
Преподобного
Миколи-Святоші,
князя Луцького
(сестринський
відділ «Марія»)
Ілюстрація
Ольги ЖУРБИ

ХУДОЖНЄ СЛОВО

Тиха, затишна домівка. На плиті закипав чайник. Ще хвилинка – і спокусливий запах кави розплився б по всій квартирі. Ритмічно цокав годинник. За вікном раз по раз заливався співом вечірній соловейко.

Було вже пізно, але вона зовсім не думала про сон, та й що хорошого могло їй приснитися цієї ночі. Глибока задума огорнула її, про що свідчило зморщене лице і зачарований погляд в нікуди.

І чому він такий? Невже так можна? Хто я для нього взагалі? Хіба може люблячий чоловік так поводитись? Хм! Люблячий чоловік... Можливо, десь і є такий? Чого ж вийшла заміж? Спочатку було не так: багато ніжних слів, уваги, поступливості, квіти, вірші... А тепер? Тільки в словнику шукай визначення слова «романтика». Не життя, а суєта суєт. І допомоги не дідждеш ніякої, одні лише докори. І де він узьвесь! Можливо, без нього легше?

Та раптом хвилю думок перервав несподіваний стукіт у двері. Неочікувана гостя з холодним виглядом обличчя стала на порозі.

– Я прийшла забрати одного з вас. ТИ або твій ЧОЛОВІК піде сьогодні зі мною. Рішення за тобою.

Ураз її всю огорнув жах, хотілося крикнути, але хтось наче затулює уста. Вона так і стояла, все ще не розуміючи або не бажуючи зрозуміти, що сталося. Забрати когось? Тобто смерть одного з нас? Ні, це щось не те, якась нісенітниця. Навіщо забирати, я не хочу!!!

– Ні, любя, я не питаю, чи ти хочеш. Я даю тобі вибір. Тут і зараз. Ти або він.

– Вибір? Самий? Я або він? Ні! Схаменися, бери, бери мене! Він не може померти, йому треба жити. Він потрібен своїм друзям, близьким, рідні дуже люблять його. Йому і так довелось не солодко зі мною. Це надто несправедливо – позбавити його життя. Воно має бути довгим і щасливим. Він заслуговує на те, щоб милуватись життям: чути плескіт хвиль, вдивлятися у зоряне не-

ЦІНУЄМО, КОЛИ ВТРАЧАЄМО...

бо, слухати шум літньої грози... Йому все це так подобається! Та й я, я не зможу жити без нього! Не відчувати його тепла, просто його присутності, не чути щоранку самого голосу, не розповідати йому всі потаємні свої думки, не знаходити захисту в його обіймах, не схилитися на його плече...

– Зупинись! Ти дивишся на все дуже однобоко. Розсуди: помре не він, помреш ти. Чи солодко йому стане? Яку радість, яке щастя буде він відчувати? Плескіт хвиль, шум грози – це все буде сірим, бо немає тебе. Його любов до тебе велика, більша, ніж ти думаєш. Біль втрати постійно жеврітиме в його серці. Щоночі, не знайшовши тебе поруч, його очі наповнятимуться сльозами, і він не зможе заснути до ранку. І щоразу, коли надягатиме сорочку, згадуватиме тебе, бо саме ти її прасувала. Та й кожна річ, кожна дрібниця, навіть крісло, на якому сиділа ти, буде спогадом про тебе. Ніхто його не чекатиме вдома, не приготує вечері, не вислухає найнереальніших мрій. Так, друзі його потребують, але в кожного є або буде своя сім'я, якій вони віддаватимуть свій час і свою любов. Так, можливо, біль втрати притупиться і він пристосується до нового життя, але цьому передуватимуть роки розпачу і болю. Та й взагалі, чи хотів би він цього?

Страшна розгубленість охопила жінку. Що було їй робити? Піти самій чи віддати його? Але найбільше мучило її те, що вона так мало встигла сказати, так мало зуміла простити, так часто не цінувала хвилинок, прожитих разом. А як багато було в її словах докору і звичайнісіньких образ. Їй хотілося все почати спочатку, стати іншою, стерпіти, пробачити, віддати себе, і то не в дрібницях, а в усьому, в усьому виявляти свою любов. Вона ще ніколи не відчувала, що так його любить. Та неминучий вирок усе більше й більше здавлював серце.

Та що це? Що за метушня з'явилась у непроханої гості? Невже, не в неї вона хоче сказати...

– Стей, зачекай хвилинку! Не може бути! Це не та адреса, і квартира зовсім інша. Це очевидна помилка. Пробач за передчасний візит, сьогодні така темна ніч...

Блідоділиця дама говорила ще щось, але жінка її вже не чула, потоки сліз текли з очей, адже вона отримала ще одну можливість любити його знов...

Інна ЧЕРНЕНКО,

член Молодіжного православного братства
Преподобного Миколи-Святоші, князя Луцького
Ілюстрація Олеси ЛІЦЕВИЧ

ВІТАННЯ

Ювілеї

Протоіерею Анатолієві Александруку, ковельському міському деканові, настоятелю собору Великомученика Димитрія Солунського в Ковелі, 6 квітня – 15 років священничого служіння;
священнику Анатолієві Устимчуку, настоятелю парафії Вознесіння Господнього в с. Козлиничі Маневичького дек., 6 квітня – 25 років;
протоіерею Андрієві Мельничуку, настоятелю парафії Казанської ікони Божої Матері в Іваничівському дек., 7 квітня – 40 років;
священнику Романові Нестеру, настоятелю парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Крупа Луцького райдек., 7 квітня – 30 років;
священнику Стефанові Трефлеру, настоятелю парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Пустомити й Апостола Йоана Богослова в с. Уманці Горохівського дек., 15 квітня – 30 років;
священнику Олександрові Литвяку, настоятелю парафії Святого Миколая Чудотворця в с. Мстишин Луцького райдек., 16 квітня – 30 років;
протоіерею Вікторові Кузьмичу, настоятелю парафії Воздвиження хреста Господнього в с. Колонів Іваничівського дек., 22 квітня – 35 років;
ігумені Якову (Мільянові), наміснику монастиря Святого Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек., 27 квітня – 30 років.

Щиро вітаємо священнослужителів! Божого благословіння, міцного духовного й тілесно-здоров'я та всіляких гараздів!

ПАЛОМНИЦТВА

16 квітня – до святинь Володимира: собор і монастир Різдва Христового – Юр'ївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Зголошуватися до 15 квітня. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 60 грн.

25 квітня, 18 травня – до почаївських святинь: Почаївська лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни. Зголошуватися: на першу поїздку – до 24 квітня, на другу – до 17 травня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 70 грн.

26 квітня, 9 травня – до святинь Рівненщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (миролюбива ікона) – монастир у Межирічі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільці – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Богородиці). Зголошуватися до 25 квітня і до 8 травня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 80 грн.

3–10 травня – до святинь Великобританії. Зголошуватися до 15 квітня.

8 травня, 29 травня – до святинь Києва: Печерська лавра – Феодосіївський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий монастирі – Андріївська церква – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголошуватися: на першу поїздку – до 6 травня, на другу – до 27 травня. Перший виїзд – 7 травня, другий – 28 травня о 23.30. Повернення – 8 травня і 29 травня о 23.30. Вартість поїздки 200 грн.

15 травня – до Маняви (Івано-Франківська обл.): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Зголошуватися до 13 травня. Виїзд 14 травня о 23.30. Повернення – 15 травня о 23.30. Вартість поїздки 200 грн.

20–28 травня – до святинь Греції. Зголошуватися до 1 травня.

22 травня – до чоловічого монастиря Святого Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького р-ну. Зголошуватися до 21 травня. Виїзд о 9.00. Повернення – о 14.00. Вартість поїздки 10 грн.

22 травня – до святинь Львова. Зголошуватися до 21 травня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 130 грн.

1–8 червня – до святинь Чорногорії. Зголошуватися до 15 травня.

20–28 червня – до святинь Росії. Зголошуватися до 10 червня.

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі «Осання» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79.

ОГОЛОШЕННЯ

• Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на **духовні заняття протоіерея Юрія Близнюка**. Початок о 15 годині щонеділі.

• У Луцьку, по просп. Волі, 2 працює **епархіяльний оптово-роздрібний склад-магазин**. Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священничий одяг, богослужбову та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок–п'ятницю з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

• Виконуємо **реставрацію та розпис** храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення ехаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660-53-19.

Слухайте самі, радьте іншим!

Щонеділі о 7.30 – православна передача «Благо» на радіостанції «Сім'я і дім» (102,4 МГц). Автор і ведучий протоієрей Віктор Пушко пропонує розповіді про свята й тлумачення недільних євангельських читань (рубрика «Слово душпастиря»), спілкування зі священнослужителями та митрами на актуальні теми («Варто дослухатись»), а також церковні вісті, анонси тощо.

Подаруй дитині книгу в лікарню!

21 березня – 15 квітня відділ організації благодійності та соціального служіння єпархії проводить добродійну акцію «Подаруй дитині книгу в лікарню!»

Нерідко хворим діткам доводиться перебувати в лікарняному закладі довгі тижні, а то й міся-

ці. Ми могли б урізноманітнити їхній час, запровадивши у світ казок, винаходів, пригод.

Мета акції – створити бібліотеки при онкогематологічному центрі дитячої обласної клінічної лікарні, Волинському центрі реабілітації дітей з органічними ураженнями нервової системи і дітей-інвалідів у с. Жабка Ківерців-

ського району та інших медичних закладах.

Партнерами акції виступають луцькі книгарні «Ваша книга», «Дім книги», «Знання», «Ключі», «Книжкові барви», «Лелія», «Освіта», «Руніка», «Читай-країна».

Умови акції: придбайте книгу у вищевказаних магазинах і покладіть до скриньки з написом:

ОФІЦІЙНО

Священника Бориса Григлевича звільнено від обов'язків настоятеля каплиці Почаївської ікони Божої Матері (Луцька міська поліклініка № 3) і призначено настоятелем каплиці

Преподобного Агапита, лікаря печерського (Луцька міська поліклініка № 1) (укази № 19 від 14 лютого та № 21 від 1 березня 2011 р.).

Священника Артема Кованського звільнено від обов'язків настоятеля парафії Успіння Пресвятої Богородиці в сс. Духче й Сокіл Рожицького дек. і зараховано до кліру парафії Холмської ікони Божої Матері в Луцьку (укази № 22, 24 від 1 березня 2011 р.).

Священника Олега Чвиря призначено настоятелем парафії Успіння Пресвятої Богородиці в сс. Духче й Сокіл Рожицького дек. (указ № 23 від 1 березня 2011 р.).

Священника Валерія Кота звільнено від обов'язків настоятеля парафії Мучеників Антонія, Йоана і Євстафія Литовських у с. Піща Шацького дек. з зарахуванням поза штат єпархії, а **священника Тараса Свистовича** призначено на цю посаду (укази № 26, 27 від 16 березня 2011 р.).

Протоієрея Ігоря Бігуна звільнено від обов'язків помічника володимирського міського декана, а **священника Андрія Шевчука** призначено на цю посаду (укази № 28, 29 від 18 березня 2011 р.).

У зв'язку з необхідністю вдосконалити богослужбову, просвітницьку та місіонерську діяльність єпархії дано благословення (указ № 30 від 21 березня 2011 р.):

1. **Видавничому відділові «Ключі»** поширювати літературу, видану Київською Патріархією, власну, а також книги інших видавництв, які схвалені цензором єпархії.

2. Затвердити списки літератури: обов'язкової для службового користування на парафіях і в монастирях, обов'язкової для постійного продажу в храмах (див. нижче).

3. **Видавничому відділові «Ключі», настоятелям парафій, намісникам монастирів до 1 червня 2011 р.:**

– забезпечити наявність літератури на парафіях і в монастирях відповідно до затверджених списків;

– вжити заходи для відкриття й укомплектування парафіяльних бібліотек-книгарень, де вірні матимуть змогу взяти на деякий час або придбати літературу;

– розпочати комплектацію бібліотек-книгарень літературою, виданою Київською Патріархією, видавничим відділом «Ключі», а також книгами інших видавництв, які схвалені цензором;

– налагодити співпрацю з бібліотеками, книгарнями, дошкільними й навчальними закладами, які розташовані на канонічній території, щодо укомплектування їх духовною літературою, проведення заходів її популяризації та заохочення вірних до читання.

4. Для поповнення та коригування затверджених списків літератури створити комісію у складі: **керуючий єпархією (голова), канцлер, голова інформаційно-видавничого центру, цензор, завідувач видавничого відділу «Ключі».**

На офіційному сайті єпархії Pravoslavja.lutsk.ua у розділі «Видавництво» опублікова-

но затверджені списки книг, а незабаром буде розміщено перелік усієї літератури, схваленої цензором, яку поширює видавничий відділ «Ключі».

Література, обов'язкова для службового користування на парафіях і в монастирях єпархії

1. Акафіст Пресвятої Богородиці (Ключі);
2. Акафістник, том 1 (Патріархія**);
3. Акафістник, том 2 (Патріархія);
4. Акафістник, том 3 (Патріархія);
5. Апостол (Патріархія);
6. Біблія в пер. Патріарха Філарета (Патріархія);
7. Богослужбове Євангеліє (велике) (Патріархія);
8. Богослужбове Євангеліє (мале) (Патріархія);
9. Богослужіння на Світлий тиждень Пасхи (Патріархія);
10. Воскресний октоїх і Загальна мінея (Патріархія);
11. Закон Божий (Патріархія);
12. Канон Андрія Критського (Ключі);
13. Книга правил (Патріархія);
14. Мінея святкова. Частина 1 (Патріархія);
15. Мінея святкова. Частина 2 (Патріархія);
16. Молитовник (Патріархія);
17. Новий Завіт (Патріархія);
18. Октоїх. Частина 1 (Патріархія);
19. Октоїх. Частина 2 (Патріархія);
20. Пасії. Страсний хресний хід (Ключі);
21. Псалтир (Патріархія);
22. Службеник. Частина 1 (Патріархія);
23. Службеник. Частина 2 (Патріархія);
24. Требник. Частина 1 (Патріархія);
25. Требник. Частина 2 (Патріархія);
26. Трійдь квітна. Частина 1 (Патріархія);
27. Трійдь квітна. Частина 2 (Патріархія);
28. Трійдь постова. Частина 1 (Патріархія);
29. Трійдь постова. Частина 2 (Патріархія);
30. Часослов (Патріархія).

Література, обов'язкова для постійного продажу в храмах

1. Акафіст Пресвятої Богородиці (Ключі);
2. Біблія в пер. Патріарха Філарета (Патріархія);
3. Біблія малого формату в пер. Огієнка (Українське біблійне товариство);
4. Життя святих, том 1 (Патріархія);
5. Життя святих, том 2 (Патріархія);
6. Життя святих, том 3 (Патріархія);
7. Життя святих, том 4 (Патріархія);
8. Життя святих, том 5 (Патріархія);
9. Життя святих, том 6 (Патріархія);
10. Життя святих, том 7 (Патріархія);
11. Закон Божий*** (Патріархія);
12. Ідемо до Сповіді та Причастя (видання друге) (Ключі);
13. Канон Андрія Критського (Ключі);
14. Літургія з поясненнями для мирян (Ключі);
15. Молитовник (Патріархія);
16. Новий Завіт (Патріархія);
17. Перші кроки до храму (видання друге) (Ключі);
18. Пом'яник «За здоров'я» (Ключі);
19. Пом'яник «За упокій» (Ключі);
20. Псалтир (Патріархія);
21. Таїнство шлюбу (Патріархія);
22. Українські свята (Патріархія).

* Видавничий відділ «Ключі» нашої єпархії.

** Видавничий відділ Київської Патріархії.

*** Розповсюджується безкоштовно.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Друк: ПраД «Волинська обласна друкарня»
Луцьк, просп. Волі, 27. Тел. (0332) 24-25-07
Наклад 3700 пр. Ціна за домовленістю
Зам. № 1634

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату

Передплатний індекс 91241

Засновник і видавець –

Управління Волинської єпархії Української Православної

Церкви Київського Патріархату

www.pravoslavja.lutsk.ua

Адреса редакції: 43025 Луцьк,

Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82

pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК

Редакція:

протоієрей Віталій СОБКО (заст. головного редактора), **Валерія ЛЕСЮК** (відповідальний секретар), **священник Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор і коректор), **Олександр БІЛЬЧУК** (верстка, «НІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.